

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATTKropper
til salgsMENNESKE-
HANDEL

Kirsti Guttormsen

For bakkemenn med god forretningsans er omsetning av mennesker – for eksempel til prostitusjon – mer lukrativt enn narkotika. En brukerdose selges én gang, mens en kropp kan selges igjen og igjen. Butikken går godt så lenge det er etterspørsel.

Prostitusjon foregår i alle deler av Norge. Selv om ikke all prostitusjon dreier seg om menneskehandel, er det vanskelig å vite om denprostituerte er offer for menneskehandel eller ikke.

I 2014 rapporterte Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM) at 324 personer ble fulgt opp som mulige ofre for menneskehandel, rapportert inn fra hjelpetilak og politidistrikter. 209 av disse (i all hovedsak kvinner), hvorav 14 var barn, var potensielle ofre for utnyttning til prostitusjon eller andre seksuelle formål. Antall domfellelser er langt færre, men bekrefter at menneskehandel faktisk foregår flere steder her i landet.

Bak tallene finner vi mennesker som på grunn av fattigdom, arbeidsledighet, lav utdanning og diskriminering drømmer om et bedre liv i et annet land. De kan være et lett bytte for bakkemenn så lenge det finnes et marked.

Med støtte fra Justis- og beredskapsdepartementet og Soroptimist International Norgesunionen har skuespillerne Beathe Frostad og Astrid Sæterøy jobbet frem for teaterforestillingen «Valgt det...». Her er kalde fakta om menneskehandel vedt sammen med sterke og reelle personlige historier. Forestillingen gir ofre for menneskehandel et ansikt, samtidig som den skaper debatt rundt hvorvidt prostitusjon er et valg. Fra slutten av september drar forestillingen på landsomfattende turné.

Lørdag 30. juli er FN-dagen mot menneskehandel. En god markering er å dele kunnskap – uten kunnskap evner vi ikke å se. Når vi snakker om det, kan vi endre holdninger, og det er holdninger som ligger bak våre handlinger.

Kirsti Guttormsen, president i Soroptimist International Norgesunionen
post@soroptimistnorway.no

En leder som lar seg lede

AMERIKANSK
VALG

Reidar Strisland

I kronikk i Klassekampen onsdag skriver Klara Furuberg at forskjellene mellom Bernie Sanders og Hillary Clinton i grunnen er ganske små. Dette underbygger hun blant annet med at de stemte likt i 93 prosent av sakene da de begge satt i Senatet.

Enhver politiker med erfaring fra vedtaksforum vet at de ofte vil stemme likt med representanter med andre syn. Det er fordi alternativet ofte er verre. Dessuten er det viktig å spørre seg om hvilke saker det blir stemt over. Når sakene de har stemt ulikt i gjelder krig, frihandelsavtaler og klimapolitikk, er det juks å bruke slike tall for å vise hvor like kandidatene er.

Den amerikanske presidenten er verdens viktigste leder. En god leder drar i riktig retning, hen blir ikke dratt i riktig retning. Både før og etter finanskrisa har senatorene Elizabeth Warren og Bernie Sanders vært i krig med Wall Street. De har sagt at *nok er nok*, at finansnæringa som sto bak krisa må straffes, og at en bankreform må til. Mens de progressive senatorene har kjempet mot bankene, har Clinton holdt lukkede taler for den samme næringa, for millioner av dollar. Talene er transkribert, men Clinton nekter å offentliggjøre dem. En god leder er transparent. Clinton vil trolig aldri offentliggjøre talene.

Mange Clinton-frelste kaller henne for en venstresidepolitiker. En positiv utvikling er at Clinton nå åpent angriper høyesteretts-

Klassekampen i går.

dommen Citizens United. Det er den som åpner opp for «Super Pacs», som er valgkamporganisasjoner drevet av selskaper. Men Clinton bruker «Super Pacs» selv.

Hennes forsvar for denne avgjørelsen er at med dagens lov går det ikke å vinne valg uten. Det er riktig

” Clinton har vist at hun ikke lærer av egne feil.

at hun hadde slitt uten «Super Pacs», men ikke fordi konkurrenten selv benyttet seg av det. Derimot fordi hun har en politisk plattform som ikke engasjerer unge og arbeiderklassen.

Lekkasjene fra Wikileaks

som har versert den siste uka, viser at ledelsen i Demokratene har favorisert Clinton hele veien, mot egne regler. Støtten fra partiledelsen, fra bankene, og fra andre «Super Pacs» viser

hvor Clinton har sin lojalitet.

Handelsavtalene hun i årevis har støtta, har bidratt til å svekke fagbevegelsen, og til å flytte millioner av jobber fra et land med greie lønninger til land uten.

Handelsavtalen mellom land i Stillehavet (TPP), har blitt en av de viktigste sakene i valgkampen.

Tidligere har hun kalt TPP for gullstandarden av handelsavtaler. Nå har hun snudd, og er mot. Men hennes medlem-

mer i Demokratenes plattformkomite vil ikke trekke seg fra avtalen. På Demokratenes landsmøte er «Stopp TPP!»-plakater å se i alle retninger. Det er ingen tillit til at Clinton vil stoppe avtalen.

Videoer viser at Sanders har stått på riktig side av historien. Clinton har på den andre siden vist at hun ikke lærer av egne feil. Hun innrømmer at Irak-krigen var feil, men overtaler

likevel Obama til å kvitte seg med Gaddafi i Libya. Wikileaks-dokumenter viser hvordan hun i 2012 ønsket å kvitte seg med Assad i Syria, på grunn av Israels trygghet. Enten har hun ikke lært at forsøk på regimeskifter fører til kaos, eller så bryr hun seg ikke.

På områder der Clinton har en god progresiv politikk, har dette kommet med årene, når

det har vært fordelaktig for henne. Derfor støttet hun først homofile ekteskap åpent i 2013. Nå er hun en av de klareste forkjemperne for homofiles rettigheter. Det er ikke lederskap – det er å bli ledet.

Dessverre stilte ikke Warren, og dessverre vant ikke Sanders en valgkamp med urettferdige spilleregler. Det kan gjøre fascistoid Donald Trump til USAs neste president. Sanders har gjort det han kan for å gi Clinton-kampanjen energi. Han kjenner farene ved Trump. Men Clinton er uinteressert i samhold, og valgte sentrumpolitiker Tim Kaine som visepresidentkandidat. Selv om Clintons retorikk i valgkampen har beveget seg mot venstre, har hun i lang tid vist seg som etableringskandidat. Det er langt unna alt Sanders står for, og det USA og verden trenger. At noen på norsk venstreside fremdeles kan hylle hennes kandidat, det er vanskelig å forstå.

Reidar Strisland, samfunnsgeograf
reidar.strisland@gmail.com

Skagens snevre kunnskapssyn

LÆRER-
UTDANNING

Anne Finborud

I tre innlegg i Klassekampen har Kaare Skagen, professor i pedagogikk, forsøkt å forlede leserne til å tro at Skolenes landsforbund og LO mener noe annet enn vi gjør. I to innlegg har vi presisert hva vi mener. Likevel fortsetter professoren standhaftig å villedde leserne.

Han svarer ikke på vår kritikk mot teori versus praksis i lærerutdanningen. Ei heller erkjenner han at det vi i virkeligheten er kritiske til, er at mastergrad gjøres obligatorisk for alle som skal ta lærerutdanning.

Skolenes landsforbund synes snarere det er fint at

studenter selv velger å ta en mastergrad eller velger et lektorprogram ved et universitet. Vi trenger fortsatt et mangfold i kollegiet for å løse utfordringene i skolen!

«Hovedprinsippene bak de nye lærerutdannelsene er samling innenfor én kunnskapstradisjon», sier professoren videre. Ifølge Skagen er dette den store reformen.

Etter min vurdering er dette kjernen i uenigheten: Skagen er fastlåst i et altfor smalt kunnskapssyn, og viser ingen interesse for en mer generell debatt om hvilke problemer en reform i lærerutdanningen skal bidra til å løse.

Selvsagt ser vi at norsk skole står ovenfor en rekke store utfordringer som må møtes.

Blant de største utfordringene er frafall, og å gi ungdommen en kompetanse som er i samsvar med utfordringene i framtidens arbeidsliv og samfunn. Masterutdanningen i seg selv gir ikke noen svar på dette.

Ludvigsenutvalget har gitt en god beskrivelse av den kompetansen elevene trenger, og levert en del reformer som Skolenes landsforbund og LO støtter fullt ut. Dette er omfattende reformer som ikke kan rommes innenfor en snever kunnskapstradisjon.

Kunnskapsministeren har riktignok vært ganske lunken i sin oppfølging av denne viktige reformen. I likhet med Skagen står han trolig innenfor en for snever

kunnskapstradisjon.

Ludvigsenutvalget legger vekt på at elevene utvikler et bevisst forhold til egen læring og rustes til å løse problemer. Utvalget legger vekt på dybdelæring, som egentlig vil si at kunnskapen som læres, også skal kunne omsettes i praksis. At elevene skal få ferdigheter til å ta gode beslutninger i eget liv og gjøre gode etiske vurderinger.

Skolenes landsforbund ønsker en lærerutdanning som gjør at lærerne kan være med og virkeliggjøre disse målene. Skagens innlegg har ikke gjort meg mer overbevist om at dette uten videre vil skje. Her trengs det mer enn en master. Det er behov for en reform!

Anne Finborud, forbundsleder i Skolenes landsforbund
anne.finborud@skolenes.no